

Försvarens årsrapporter 2004

ÅRSREDOVISNING

Bilaga 2

Försvarens omstrukturering

FÖRSVARSMAKTENS OMSTRUKTURERING

1 BAKGRUND

Försvarsmaktens (FM:s) plan för omstruktureringen efter Försvarsbeslut 1996 redovisades i "*Budgetunderlag 1998 och särskilda redovisningar*" (Högkvarterets skrivelse 1997-02-28, 23 383:62561). Resultatet av omstruktureringen för 1997, 1998, 1999, 2000, 2001 och 2002 har återredovisats i FM:s årsredovisning för respektive år.

FM:s plan för den återstående omstruktureringen efter Försvarsbeslut 1996 har redovisats i "*Budgetunderlag 1999 och särskilda redovisningar*" (Högkvarterets skrivelse 1998-03-01 23 383:61471). I denna plan har också inarbetats de beslut som riksdagen och regeringen fattade under hösten 1997. Dessa beslut berörde i första hand FM:s skolorganisation.

FM:s omstrukturering beslutat med regleringsbrev 2000-03-30 ingår i rapporteringen. Riksdagsbeslut 2001-05-16 ingår från och med halvårsrapporten år 2001.

Regeringen föreskriver i regleringsbrevet att FM i budgetunderlaget skall redovisa en samlad plan för hur avveckling av krigsförband och grundorganisation skall genomföras. Planen skall omfatta bland annat tidsförhållanden och kostnader för att genomföra omstruktureringen.

Återstående omstrukturering efter Försvarsbeslut 1996 styrs inom FM genom "*ÖB slutliga order avseende Försvarsmaktens omstrukturering*" (Högkvarterets skrivelse 1998-01-19; 02 311:60434).

Pågående omstrukturering efter regeringens beslut 2000-03-30 styrs inom FM genom "*ÖB sammanfattande order avseende Försvarsmaktens omstrukturering*" (Högkvarterets skrivelse 2000-06-20; 02 300:67224) och kompletteringar efter riksdagsbeslut 2001-05-16 styrs inom FM genom "*ÖB reviderade order avseende Försvarsmaktens omstrukturering*" (Högkvarterets skrivelse 2001-06-28; 02 300:68181) samt reviderad order avseende Försvarsmaktens omstrukturering (komplettering med Högkvarterets skrivelse 2001-12-17; 02 300:73056) och organisatoriska förändringar i Mälardalen (HKV skrivelse 2002-11-26; 23 320:22128).

2 REDOVISNING AV TIDSPLAN OCH AVVECKLINGSKOSTNADER

./Ubil 2.1

2.1 Tidsplan

I underbilaga 2.1 redovisas för varje förbandstyp tidsplaner när omstruktureringsuppdrag skall påbörjas och när de senast skall vara genomförda. Ansvarig ledning har handlingsfrihet att omstrukturera verksamheten tidigare. Planen utgår från att uppdragens sluttidpunkt är 12-31 angivet år. I kolumnen ”*Prognos/Anmärkning*” redovisas förändringar i förhållande till föregående redovisning med *fet kursiverad text*. Denna princip används genomgående i samtliga underbilagor.

Ett förband i *grundorganisationen* (motsvarande) anses vara avvecklat när:

- Kärnverksamheten har avslutats.
- All personal är avvecklad.
- Arbetsgivarens skyldigheter och befogenheter för civil uppsagd personal som ej avvecklats överförts till annat förband.
- Kvarstående verksamhet såsom t ex omförrådsställningar, avveckling av anläggningar, mark och fastigheter samt förnödenheter har överförts till annat förband.

Avveckling av förnödenheter, mark, fastigheter och anläggningar kommer således inte alltid att vara avslutade vid den tidpunkt då förbandet enligt definitionen anses som avvecklat.

2.2 Avvecklingskostnader

Kostnaderna omfattar:

- Kostnader för insats- och grundorganisation från det att avveckling påbörjas till dess att förbandet är avvecklat.
- Kostnader för avveckling av personal. Huvuddelen av kostnaderna består av kostnader för SPB/SP. Planerade kostnader framgår av underbilaga 2.2.
- Kostnader för avveckling av förnödenheter.
- Kostnader för avveckling och avyttring av anläggningar och fastigheter.

Omstruktureringskostnader för förband som enligt försvarsbeslutet skall omorganiseras, till exempel kostnader för flyttning av personal och omfördelning av förnödenheter samt nyförhyrningar av anläggningar och fastigheter, ingår i de förbandstypsvisa uppdragen för vidmakthållande.

3 REDOVISNING PERSONALAVVECKLING

./Ubil 2.2

FM befinner sig i slutfasen av den personalomstrukturering som pågått sedan år 2000, där olika avvecklingsåtgärder har varit i fokus, personellt och kostnadmässigt. De kostnader som uppkommit i samband med de olika avvecklingsåtgärderna, är alltid lägre än alternativet att betala ut lön till personalen. Avvecklingsåtgärderna har varit, och kommer även i framtiden att vara, en grundförutsättning för att kunna uppnå de planerade personalvolymmålen.

Det bör påpekas att kostnaderna som redovisas i underbilaga 2.2 är en delmängd av de totala kostnaderna som framgår av den förbandstypsvisa redovisningen (underbilaga 2.1).

Kommentar till läget *2004-12-31*

3.1 Yrkesofficerare

Allmänt yrkesofficerare

Det planerade antalet yrkesofficerare som kommer att lämna FM under år 2004 är 855 personer.

Av de yrkesofficerare som väljer att lämna FM under år 2004 genom någon form av avgångsåtgärd, bedöms särskild pension (SP) vara den dominerande orsaken.

Utöver nedan redovisade avgångsorsaker finns avgångsorsaken "övriga" och där redovisas avlidna, ålderspension (ÅP), sjukpension, förtidspension, avskedade samt flygföraravtal. Utfallet för kategorin "övriga" *under 2004 blev 71 st.*

SP

För år 2004 har totalt 550 SP-avgångar prognostiserats. Totalt för året beviljades 640 avgångar..

Entledigad på egen begäran

Bedömt antal för hela år 2004 är 200 yrkesofficerare. *Utfallet för året blev 113 st..* Antalet yrkesofficerare som väljer att sluta i FM med avgångsorsaken entledigad på egen begäran är till viss del kopplat till hur konjunkturen är på den civila marknaden.

Avgångsvederlag

Under hela 2004 beviljades 1 avgångsvederlag.

Kostnader

Avvecklingskostnaderna för 2004 uppgick till 648 Mkr vilket är 1,9 % lägre än planen som låg på 660 Mkr. Utfallet kan härledas till att flygförarpensionen, yrkesväxlingen och avgångsvederlagen blev något lägre än planerat.

Från och med första kvartalet 2004 överensstämmer kvartalsrapportens och månadsrapportens¹ plan och utfall. Kostnaderna är justerade bakåt så att de går att följa över åren. Anledningen till ändringen är att Försvarsmakten har förbättrat och utvecklat uppföljningen och planeringen av avvecklingskostnaderna.

3.2 Reservofficerare

Antalsmässigt utgör reservofficerarna den största personalkategorin i FM. Totalt sett är idag ca 15 000 reservofficerare anställda i FM. Av dessa innehar ca 12 000 reservofficerare ett aktuellt reservofficersavtal. Övriga är anställda enligt äldre kungörelser/förordningar och är inte aktuella för tjänstgöring.

FM har idag ett antalsmässigt överskott på reservofficerare varav ett stort antal reservofficerare är anställda enligt äldre kungörelser och förordningar. Den planerade insatsorganisationens behov innebär att antalet reservofficerare bör anpassas. Åtgärder för denna anpassning pågår.

3.3 Civilanställda

Planerat antal årsarbetskrafter (åa), d.v.s. ett snittvärde för hela året 2004, är 8 675. Utfallet för hela 2004 blev 8 569 dvs. 107 st eller 1,2 % färre än planerat. Utfallet är i stort enligt plan.

Kostnader

Avvecklingskostnaderna för 2004 uppgick till 283 Mkr vilket är 5,3 % mer än plan, 269 Mkr. Utfallet kan härledas till att både 58+ och pensionsersättningen blev dyrare än planerat.

Från och med första kvartalet 2004 överensstämmer kvartalsrapportens och månadsrapportens¹ plan och utfall. Kostnaderna är justerade bakåt så att de går att följa över åren. Anledningen till ändringen är att Försvarsmakten har förbättrat och utvecklat uppföljningen och planeringen av avvecklingskostnaderna.

4 AVVECKLING AV FÖRNÖDENHETER

./Ubil 2.3

Högkvarteret har för regeringen redovisat de viktigaste resonemangen och slutsatserna inför avveckling av FM:s förnödenhetsöverskott. Denna redovisning återfinns i HKV regeringsskrivelse 1999-10-01 bet 14 840:711 24.

Här anges bl.a. att avvecklingen till sin huvuddel skall vara genomförd senast 2004-12-31.

Ett krigsförband anses vara avvecklat när:

---

¹ GRO ORG Org:s månadsrapport "Uppföljning av FM omstrukturering, Personal"

- Förbandet utgått ur Insatsorganisationsplanen (IOP).
- Förnödenheter är avvecklade/omfördelade.
- Anläggningar är avvecklade.

Enligt ovanstående kriterier, främst punkten förnödenheter, kommer inga förbandsvolymerna att vara slutligt avvecklade förrän dess förnödenheter (eller motsvarande volym av överskottslager) är avvecklade/omfördelade. Det innebär att förbandsvolymerna tidigare är avvecklade 2004-12-31.

Detta medför skillnader i förhållande till de volymer av olika förbandstyper som framgår av krigsorganisationstabellen i IOP. Där redovisas när krigsförbandet utgår ur insatsorganisationen.

Den materiel som skall avvecklas är såväl kvarvarande överskott efter tidigare försvarsbeslut, samt överskott som konsekvens av försvarsbeslut 2000.

En snabb avveckling är angelägen av flera skäl. Ett av skälen är att FM:s resurser tidigare skall kunna fokuseras på att utveckla och vidmakthålla den ominriktade organisationen. Förutsättningen för detta är att genom rationalisering och effektivisering reducera FM:s förrådsverksamhet. Innebärande:

- sänka kostnaderna för förrådshållning
- skapa ekonomiskt utrymme för utveckling av insatsorganisationen.

Efter genomförd analys inriktas underhållsorganisationen på att under perioden fram till 2005 kraftigt sänka kostnaderna för förrådshållning genom att bl.a. successivt minska förrådsytan för insatsorganisationen med ca 1 miljon kvadratmeter.

Det övergripande målet är att slutföra avvecklingen så att FMLOG kan nå en rationell förrådsställning före 2005.

4.1 Orderläge

ÖB har 1999-05-19 i "Förslag till framtida struktur för FM" för Regeringen bl.a. angett att:

- avvecklingen av förnödenheter är prioriterad och att denna avveckling skall ske så snabbt som möjligt
- materielsystem som inte passar in i den framtida målbilden, skall koncentrerat avvecklas före 2006.

ÖB har även 1999-10-01 för Regeringen redovisat en översiktlig bedömning avseende avvecklingsbehovens omfattning, behov av övervägningar, metoder, principer samt behov av eventuella regeringsbeslut.

ÖB:s bedömning och förslag har sedan utgjort underlag för proposition 1999/2000:30 och riksdagsbeslut.

Av regleringsbrev för FM 2001 framgår vidare att avvecklingen skall genomföras skyndsamt. Alla möjligheter att vara färdig före 2004-12-31 skall tillvaratas i syfte att så tidigt som möjligt skapa ekonomiskt utrymme.

ÖB har därför i ”Sammanfattande order avseende FM omstrukturering”, 2000-06-20, kap 10.2., tydligt pekat på behovet av att snabbt sänka kostnaderna för förrådshållning.

ÖB reviderade order avseende FM:s omstrukturering, 2001-06-28, 02 300:68 181 fastställer C KRI ledningsprinciper, krav m.m.

4.2 Ledning av förnödenhetsavveckling

C KRI har med ovanstående som bakgrund 2001-01-31 fattat ett principbeslut om kommersiell strategi, principer för utövande av ledning samt en inriktning av ansvarsfördelning.

Ledning av avveckling av förnödenheter regleras i HKV skrivelse ”Avveckling av över- taliga förnödenheter (Principbeslut)”, HKV 2001-01-31 (bet 14 840: 60474). Därutöver regleras skallkrav m.m. i HKV skrivelse ”Uppgifter, krav samt riktlinjer m.m. för av- veckling av FM överskottsfornödenheter”, HKV 2001-05-10 (bet 14 840:61311).

4.3 Sammanfattning av ovan nämnda skrivelser

Handlingarna riktar sig till avvecklingsprocessens samtliga aktörer och skall ge de upp- gifter, bestämmelser, riktlinjer, anvisningar samt ställa de krav som behövs för att kun- na:

- leda överföring av insatsorganisationens överskottsfornödenheter från underhållsor- ganisationens förråd till de centrala avvecklingsterminalerna
- besluta om destruktion av förnödenheter som inte anses uppfylla försäljningskriterier
- genomföra försäljningar i enlighet med FM:s handlingsregler
- upphandla destruktion i enlighet med FM:s handlingsregler
- övergripande styra verksamhet för avvecklingsterminaler
- skapa förutsättningar för beslut och ledning av avveckling
- ensa verksamhet och dess tillämpning
- utöva kontroll över förnödenheter klassade som krigsmateriel, omsluts av slutan- vändaråtaganden, berörs av systemsäkerhets- och miljökrav m.m.

Handlingarna refererar också till den beställning som lagts på Försvarets materielverk (FMV) i vilken FVM ansvarar för kvalitet och uppgifter enligt samordningsavtal och därutöver enligt nedanstående utdrag ur beställning.

”Genomför periodiskt återkommande försäljning, följ härvid marknadens utveckling samt föreslå fortlöpande förändringar både vad avser försäljningsperioder och kommer-

siellt tillvägagångssätt. På anmodan från HKV KRI UH genomföra och avrapportera analysuppgifter”.

FMV ansvarar vidare för:

- att skyndsamt genomföra system- och miljöanalyser samt att tillse att mottagaren erhåller sådan information eller kunskap att kraven på systemsäkerhet och miljö tillgodoses
- att upprätta avvecklingskrivelser
- att genomföra registervård inom centrala resursledningssystem för vilka FMV ansvarar
- att genomföra utsökningar
- att genomföra underhållsberedningar för system som endast skall delutgallras och därvid föreslå lagersänkning
- att med stöd av RESMAT avvecklingsuppdrag och fattade avvecklingsbeslut utgallra och till centralt avvecklingsförråd intransportera utgallrad reservmateriel
- att genomföra underhållsberedningar samordnat med försäljningsinnehållet
- att utarbeta kontrakt samt uppföljning av dessa
- att samordna kontakter med en eller flera från FM fristående aktörer
- att säkerställa att ingångna slutanvändaråtaganden beaktas
- att upprätta klassningskompetens avseende krigsmateriel (tilläggsuppgift)
- att upprätta systemsäkerhetsregister med ”helpdeskfunktion” för systemsäkerhetsfrågor (tilläggsuppgift).

4.4 Erfarenheter samt gränssättande framgångsfaktorer

4.4.1 Ny förrådsställningsprincip

ÖB har fattat beslut om en ny försvarsmaktsgemensam underhållsorganisation FMLOG, med bland annat ändrad förrådsställningsprincip av insatsorganisationen.

Hur insatsorganisationens förband skall förrådsställas har tidigare beslutats (central samt arsenalsförråd). Fördelning av förnödenhetsbeståndet baserat på nuvarande operativa verk kan komma att omprövas med anledning av kraven på ökad rationalitet, kostnadsänkning samt förändrade beredskapskrav. En omfattande del av FM:s befintliga förråd blir inte längre användbara därför att de ligger på fel plats, är för små eller för orationella för modern förrådshantering.

En riksförrådsplan har tagits fram. Planen är av mycket hög sekretessgrad och kommer därför att ges ut delad i den takt innehållet fastställs.

4.4.2 Behovsättning av insatsorganisation 2004

Efter hand som nya och omorganiserade förband till sin struktur och målsättning är klara genomförs behovsättning av i förbanden ingående förnödenheter. Det slutliga behovet fastställdes i aviseringen januari 2003 av organisation 2004. Förnödenheter som reserverats för att ingå i de nya förbanden tenderar att till sin volym bli relativt stort. Arbete

bedrivs fortlöpande för att ur tillgångarna subtrahera ut förnödenheter som inte bedöms bära mot målbilden.

Till följd av FB 00 har avveckling till huvudsak genomförts. Under 2004 har mer än 50 000 000 förnödenheter avvecklats.

4.4.3 Terminering och försäljning.

Terminering av överskottet till avvecklingsterminaler genomförs med god måluppfyllnad.

Utlämning av förnödenheter ur försäljningsomgång 5 är avslutad genom FMLOG:s försorg.

Utlämning av förnödenheter ur försäljningsomgång 6 pågår genom FMLOG:s försorg.

Koncentrering av försäljningsomgång 7 pågår genom FMLOG:s försorg.

Förutom de stora försäljningsomgångarna har det genom FMLOG försålts vissa förnödenheter som punktinsatser och lagersänkingsåtgärder. Dessa försäljningar omfattar mestadels fartyg och annan materiel som svårligen kan säljas ihop med de stora försäljningsomgångarna samt volymkrävande mängdmateriel.

4.4.4 Ammunitionsavveckling

Avvecklingen av övertalig ammunition pågår, med mycket gott resultat, och nuvarande plan sträcker sig till 2006-12-01. Planen rullas årligen. Destruktion av ammunition upphandlas i omgångar av FMV och i nuläget sker huvuddelen av avvecklingen i Tyskland och Sverige. ***Under år 2004 har ammunition destruerats och levererats med 6 108 Q-ton och 18 584 ton Am-Vikt.***

4.4.5 Överlåtelse av överskottsfornödenheter till parter utanför Försvarmakten

FM:s avveckling av överskottsfornödenheter har, förutom utgallring genom försäljning och destruktion, även skett genom:

- överföring till andra statliga myndigheter
- gåva till humanitärt bistånd
- gåva till frivilliga försvarsorganisationer
- gåva till barn- och ungdomsverksamhet (endast under år 2000)
- gåva inom ramen för bilateralt säkerhetsfrämjande stöd till Estland, Lettland och Litauen
- gåva till museal verksamhet

Överföring till vissa statliga myndigheter (Räddningsverket och Svenska Kraftnät) samt det bilaterala säkerhetsfrämjande stödet till Estland, Lettland och Litauen har inneburit att stora mängder övertaliga förnödenheter kunnat avvecklas till rimlig arbetsinsats och rimlig kostnad.

Vad gäller övriga överföringar/gåvor, av ett stort antal olika förnödenheter, har arbetsinsatsen varit omfattande men utflödet begränsat i volym räknat.

FM har f.n. inte resurser, förutom för stickprovskontroller, att följa upp ingångna överlåtelseavtal med bl.a. humanitära hjälporganisationer.

4.4.6 Personella avgångar, kompetensbrist

Avvecklingstakten kan komma att störas m.a.a. personella avgångar, nya eller ändrade förutsättningar inom såväl planerande som genomförande led. Även personalomsättning och avgångar vid FMV påverkar såväl avvecklingstakt som avvecklingskvalitet.

Spontanavgångar och pensionsavgångar, som inte får återbesättas, innebär eftersläpningar i omstruktureringen. Detta påverkar förnödenhetsavvecklingen och säkerheten i bl.a. FM:s tillgångsredovisning av förnödenheter.

Belastningen är extra hård på landets mellersta del. Här föreligger en klart högre konkurrens från den civila marknaden om den civila personalen än inom övriga regioner. Logistikorganisationen inom landets mellersta del belastas också extra hårt m.a.a. insatserna för säkerhetsfrämjande stöd av de baltiska staterna samt upprättande och iståndsättande av internationella förband.

Avveckling av personal inom detta område bör föregås av överväganden över hur personalavvecklingen påverkar materielavvecklingen.

4.4.7 Kompetensbrist och rekrytering

Ledningen av FM:s förnödenhetsavveckling kräver tillgång på kompetens främst inom området förvaltning och teknik. Efter senare års stora avgångar inom dessa kompetensområden är det mycket svårt att ersätta uppkomna vakanser, främst vad avser marin- och flygvapenofficerare i nivå tre. Vakanserna inom avvecklingssektorn riskerar att påverka avvecklingstakten negativt samtidigt som viss kvalitetssäkring uteblir. Även i genomförandeorganisationen är kompetenstillgången en hämmande faktor.

Det är vidare ytterst viktigt att de kurser för förrådsmän, förrådsförmän och förrådsförvaltare som tidigare genomförts av FMUHC även fortsättningsvis genomförs. Viss kursverksamhet har återupptagits genom FMLOG.

5 NEDLÄGGNING AV ANLÄGGNINGAR SAMT AVVECKLING AV FASTIGHETER

./Ubil 2.4

5.1 Nedläggning av anläggningar²

FM:s anläggningsplan redovisar tidsplan för avveckling av anläggningar (enligt underbilaga 2.1). Avyttring av anläggningar genomförs av FORTV efter att FM avvecklat sin verksamhet. FM:s avveckling och FORTV:s avyttring är samordnade i tid och rum där så är möjligt. FM:s anläggningsplan och FORTV:s avyttringsplan anläggningar är samordnade och är grundade på beslutad förbandsavveckling, enligt underbilaga 2.1. För ett antal objekt har beslut ännu inte fattats och utredning pågår. Kostnaderna för avveckling av anläggningar ingår i de kostnader som redovisas i de förbandstypsvisa uppdragen (underbilaga 2.1).

Beräknade kostnader för avveckling och avyttring av anläggningar innehåller osäkerheter som i nuvarande planeringsläge är svåra att förutse. Detta gäller i första hand kostnader för, och omfattningen av, olika miljöåtgärder samt entreprenadupphandlingar för avyttring.

Ny mobförrådsprincip innebär att ett stort antal förråd kan lämnas, vilket medför att den totala förrådkostnaden kommer att minska.

Kommentar till läget **2004-12-31**

Volymen av nedläggningsobjekt är omfattande som en följd av FB 96 och regeringens beslut om FM:s omstrukturering 2000-03-30. Huvuddelen av FB 96-objekten är avvecklade och avyttrade. Vissa objekt, samt del av objekt som skulle ha avyttrats tidigare, är ännu ej avyttrade p.g.a. FORTV:s tidigare omorganisation. Såväl FM som FORTV har nu väl inarbetade rutiner för avveckling och avyttring. Objekt som skall avvecklas och avyttras ingår i FM:s anläggningsplan *vilken årligen uppdateras*. Planen utgör underlag för avvecklingsuppdrag samt underlag för beställning av FORTV:s avyttring. FM:s anläggningsplan gällande fr.o.m. **2005**, fastställdes av stf C KRI och utsändes 2003-11-14. Planen omfattar avvecklings- och avyttringsåtgärder till en beräknad kostnad av c:a 1 000 Mkr åren 2004-12. Värdet (nyanskaffningsvärdet) torde uppgå till mellan 2 och 250 gånger nedläggningskostnaderna. Avveckling och avyttring av anläggningar och förnödheter i anläggningar genomförs till en årlig kostnad av ca 200 – 350 Mkr. Del av kostnaderna täcks av de i samråd med FORTV, inplanerade försäljningsintäkterna från avyttring. Avyttring som ej finansieras av dessa intäkter budgeteras och finansieras av FM.

Verksamhetsuppdrag avseende nedläggning av anläggningar för **2005** utsändes **2004-12-06**. Nedläggning av anläggningar med höga driftkostnader samt objekt skadliga för miljö respektive de objekt som innebär risk för tredje man, prioriteras. Hänsyn i plane-

---

² En anläggning är en byggnad, utrymme eller iordningställt markområde t.ex. befästning, marin-, flyg-, övriga baser, förbindelser inkl infrastruktur m.m., som (avses) redovisas i ett krigsförband.

ringen sker även till kommande brist på kompetenser för avveckling inom specifika områden (sb-, vapensystem- och fortkompetens).

Viss återanvändning har kunnat ske / inplaneras för vissa anläggningar som skulle avvecklas och avyttras till att användas för insatsorganisationen m.m. (NBF och förråd) för funktioner som skall finnas kvar. Vissa markområden ingående i anläggningarna och vissa byggnader har kunnat bibehållas och nyttjas för GRO:s verksamhet (som övnings- och skjutfält). Beslut fattas i varje särskilt fall av HKV. Översyn sker efterhand av de anläggningar som skall avvecklas respektive avyttras om det finns ett behov av att ha kvar del eller delar för FM bl.a. enligt gällande anskaffningsplaner / målsättningar. Hyrorna för dessa bibehållna delar är kvar och belastar FM (reducerade efter avveckling och avyttring). Avvecklings- och avyttringskostnader har kunnat reduceras något.

Kapaciteten inom såväl FM som FORTV är gränssättande i vissa fall och ytterligare åtaganden kan ej ske. Inom FM är det i första hand tillgängliga vapen- och sambands-tekniker samt objektledare som gör att avvecklingen avseende kvalificerade anläggningar ej kan ökas ytterligare innevarande år samt att risk finns att kapaciteten nedgår kommande år. Vad avser icke kvalificerade anläggningar som t.ex. truppbefästningar har under **2004** genomförandetakten kunnat öka ***betydligt främst i landets norra delar.*** Flera av objekten har blivit billigare än beräknat att avyttra p.g.a. nya metoder för rasering, försäljningsintäkter, små till inga miljöåtgärder och större mängd objekt vid anbuds-förfarande / konkurrens. Avveckling och avyttring av föreslagna SBM-objekt genomförs enligt plan då regeringsbeslut ännu ej erhållits (berörda handläggare är in-formerade). Några SBM-objekt har kunnat förskjutas i avvaktan på ett eventuellt beslut medan något objekt har avvecklats. ***Planering i samverkan med företrädare för Riksantikvarieämbetet, Statens militärhistoriska museer, Statens maritima museer och Statens Fastighetsverk har inletts. Planläggningen inriktas mot hur övertagande av anläggningar beslutade som SBM:n praktisk skall gå till och finansieras.***

Regeringsbeslut 3 angående Aspö och Tjurkö har erhållits. Det kan innebära vissa om-prioriteringar avseende åtgärder i området. Beslutet bedöms f.n. ej innebära några eko-nomiska förändringar.

Försvarsanläggningen Femörehuvud är nu överlämnad till Oxelösunds kommun och FM:s åtaganden har upphört.

5.2 Avveckling av fastigheter

Planen redovisar tidsplan för avveckling av fastigheter. För ett antal objekt (förråd) har beslut ännu inte fattats och utredning pågår. Kostnaderna för avveckling av fastigheter ingår i de kostnader som redovisas i de förbandstypsvisa uppdragen (underbilaga 2.1).

Beräknade kostnader för avveckling av fastigheter innehåller osäkerheter som i nuva-rande planeringsläge är svåra att förutse. Detta gäller i första hand kostnader för och omfattningen av olika miljöåtgärder samt kostnader för hantering av oexploderad am-

munitiön på avvecklade skjutfält med anledning av FB96 och FB00. Dessutom tillkommer kostnader under 2005-2008 för avveckling av skjutfält med anledning av FB04.

Kommentar till läget *2004-12-31*

Avvecklingen av fastigheter på avvecklingsorter har gått snabbare än planerat. Förrådsdelar kommer att kvarstå till dess att materielen har avvecklats. Kapacitetsbrist inom FORTV:s avvecklingsorganisation medför att ett antal förhyrningar står oanvända och hyreskostnaden för dessa objekt utgör en belastning på Försvarets förbandsverksamhet. Kostnadsnivån varierar dock över tiden men uppgår till betydande belopp. Samtidigt som äldre avvecklade objekt från tidigare Försvarets beslut, först nu, påförs rivnings- och saneringskostnader från FORTV vilket påverkar prognosarbetet negativt.

SWEDINT har flyttat från Almnäs till Kungsängen under första kvartalet 2004. Investeringskostnaderna i Kungsängen kommer att kunna genomföras inom planerad ram (250 Mkr).

OPI:s planerade flyttning till Uppsala kommer att innebära att Uppsala garnison behålls i sin helhet. FMLOG:s behov av förråd i Uppsala eller Livgardet utreds främst med hänsyn till bl.a. internationell verksamhet. F 16 är avvecklat vid utgången av år 2003. Situationen i Uppsala medför att tillfälliga förhyrningar av flyttbara byggnader måste ske.

Röjning av OXA (oexploderad ammunition) i kombination med avsaknad av en tillförlitlig och rationell modell för riksbedömning fördröjer avvecklingen av övnings- och skjutfält. Framtagandet av en sådan modell har forcerats under 2003. FM, i samarbete med FOI, FORTV och andra civila myndigheter, driver modellarbetet för slutförande under 2004. Parallellt planeras ökad avveckling av övnings- och skjutfält med start år 2005. Detta kommer att innebära att del av FORTV:s försäljningsintäkter måste nyttjas för denna avveckling i enlighet med anvisningar i försvarspropositionen.

6 TOTALHYRA ANLÄGGNINGAR OCH FASTIGHETER

./Ubil 2.5

Budgetvärden som återfinns i underbilaga 2.5 är lämnade i särskild ordning av respektive chef för anläggnings- och fastighetskontoren. Effektivisering av FM:s fastighetsbestånd sker kontinuerligt. Vid nya förhyrningar eftersträvas flexibla och flyttbara byggnader så att förändringar i försvarsmaktsstrukturen på ett enklare sätt kan pareras och det ekonomiska åtagandet för staten blir mindre.

Under år 2002 har lokalvården för huvuddelen av Försvarets fastigheter (ca. 122 261 tkr) överförts från FORTV till civil entreprenör vilket medfört en reduktion av lokalvårdskostnaderna. Ansvaret för upphandling av lokalvården har överförts från FORTV till FM. Enheten är organiserad inom FMLOG vilket medför att lokalvård inte redovisas som lokalkostnad (hyra), utan som köpt tjänst (stödkostnad) från FMLOG från 2003-01-01.

FM och FORTV har under ledning av respektive fastighetsdirektör genomfört en gemensam hyreskostnadsanalys. Denna visar att FORTV:s hyreskostnad ej sjunker i paritet med verkställd volymavveckling. Analysen visar bland annat markant ökade administrations- och driftskostnader. FORTV har inlett åtgärder för att effektivisera drift och administration. Effekter påräknas redan under 2005. FM har därutöver inlett åtgärder för ett effektivare lokalutnyttjande. Dessa inledande åtgärder består av två delar. Den första rör samarbetet mellan FM och FortV på främst lokal/regional nivå. Den andra rör utbildningsinsatser främst på lokal nivå. Båda dessa, inledande, åtgärder syftar till att på sikt minska den totala förhyrningen inom FM. Effekter bör kunna ses under senare delen av 2006.